

IFAU – INSTITUTET FÖR
ARBETSMARKNADSPOLITISK
UTVÄRDERING

Hur påverkas de arbetslösa av sanktioner i arbetslöshetsförsäkringen?

Gerard J. van den Berg
Johan Vikström

RAPPORT 2009:16

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Arbetsmarknadsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra vetenskapliga utvärderingar. Uppdraget omfattar: effekter av arbetsmarknadspolitik, arbetsmarknadens funktionssätt, arbetsmarknadseffekter av åtgärder inom utbildningsväsendet och arbetsmarknadseffekter av socialförsäkringen. IFAU ska även sprida sina resultat så att de blir tillgängliga för olika intressenter i Sverige och utomlands.

IFAU delar även ut forskningsbidrag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Forskningsbidragen delas ut en gång per år och sista dag för ansökan är den 1 oktober. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om forskningsbidrag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid institutet finns ett vetenskapligt råd bestående av en ordförande, institutets chef och fem andra ledamöter. Det vetenskapliga rådet har bl.a. som uppgift att lämna förslag till beslut vid beviljandet av forskningsbidrag. Till institutet är även en referensgrupp knuten där arbetsgivar- och arbetstagersidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Rapporterna finns även i tryckt format. Du kan beställa de tryckta rapporterna via telefon eller mejl. Se nedanstående kontaktinformation.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala
Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala
Telefon: 018-471 70 70
Fax: 018-471 70 71
ifau@ifau.uu.se
www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Hur påverkas de arbetslösa av sanktioner i arbetslöshetsförsäkringen?*

av

Gerard J. van den Berg^a och Johan Vikström^b

19 augusti 2009

Sammanfattning

Den här rapporten studerar hur sanktioner i arbetslöshetsförsäkringen påverkar de arbetslösa. Vi finner att arbetslösa som drabbas av en sanktion påverkas i hög grad. De lämnar arbetslöshet för arbete 23 procent snabbare än vad de annars skulle ha gjort. Effekten kvarstår länge efter att sanktionen utfärdats. Samtidigt accepterar de jobb som ger cirka 4 procents lägre lön, och tar oftare ett deltidsjobb istället för ett heltidsjobb. Dessa effekter kvarstår också länge, vilket betyder att en sanktion har en långsiktig negativ effekt på jobbkvaliteten. Våra resultat visar vidare att löneeffekten delvis drivs av att de arbetslösa tar mindre kvalificerade jobb.

* Den forskning som den här rapporten baseras på redovisas mer utförligt i Van den Berg och Vikström (2009). I arbetet med denna forskningsrapport har vi fått användbara kommentarer från Per Johansson, John Ham, Katarina Richardson, Bertil Holmlund, Peter Fredriksson samt seminariedeltagare vid University of Southern California, IFAU, RTN Meetings in Micro Data and Practices (Uppsala) och ELE Labor Workshop (Uppsala). Anna Nilsson har bidragit med en utomordentlig institutionell bakgrund.

^a IFAU, VU University Amsterdam och IZA.

^b IFAU och Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet, johan.vikstrom@ifau.uu.se

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Svensk arbetslöshetsförsäkring och sanktioner	4
2.1	Huvudkraven för att få arbetslöshetsersättning	5
2.2	När ska en sanktion utfärdas?	5
2.3	Hur ser sanktionsproceduren ut?	6
2.4	Sanktioner en översikt	7
2.5	Reformerat sanktionssystem.....	8
3	Vilka effekter undersöker vi?	8
4	Hur skattar vi dessa effekter?	10
4.1	Datamaterial	10
4.2	Deskriptiv statistik.....	11
4.3	Undersökningsmetodik.....	13
5	Resultat	15
5.1	Påverkar en sanktion hur fort de arbetslösa hittar jobb?.....	15
5.2	Hur länge kvarstår effekten?.....	16
5.3	Påverkas alla lika?	17
5.4	Påverkar en sanktion jobbkvaliteten?	18
5.5	Vad beror effekten på jobbkvaliteten på?	18
5.6	Hur länge kvarstår effekten på jobbkvaliteten?	19
6	Avslutande kommentarer.....	20
	Referenser	22

1 Inledning

Arbetslöshetsförsäkringen är en hörnsten i Sverige såväl som i de flesta andra moderna ekonomier. Tanken bakom försäkringen är att den ska erbjuda en försäkring mot inkomstbortfall i samband med arbetslöshet, och därigenom göra att den som blir arbetslös kan undvika stora variationer i sin levnadsstandard. Att så är fallet har bland annat visats i Gruber (1997), Browning och Crossley (2001) och Bloemen och Stanca (2005). För att detta skydd ska vara stort är en generös arbetslöshetsförsäkring att föredra. Problemet är att en generös ersättning riskerar att passivisera människor, exempelvis genom att de arbetslösa reducerar sina ansträngningar att hitta ett nytt jobb. Arbetslöshetsförsäkringen leder då till att de arbetslösa stannar längre i arbetslöshet (se till exempel Carling m.fl., 2001).

En generös arbetslöshetsförsäkring har således både fördelar och nackdelar. Dessa nackdelar måste hanteras om man ska kunna skapa en försäkring som erbjuder en god försäkring mot inkomstbortfall samtidigt som den är långsiktigt hållbar. Optimalt skulle man vilja utforma försäkringen så att problemet med passivering minimeras samtidigt som ersättningsnivån är hög. För att åstadkomma detta har en rad olika policyinstrument såsom tidsbegränsad ersättning, med tiden avtrappad ersättning, kontroll och sanktioner diskuterats. I den här rapporten studerar vi sanktioner. Med sanktioner menar vi att en enskild arbetslös får sin ersättning indragen under en begränsad period, på grund av att den arbetslöse brutit mot en eller flera av de regler som måste vara uppfyllda för att få ersättning. Sådana sanktioner kan idag utfärdas inom den svenska arbetslöshetsförsäkringen.

Sanktioner i arbetslöshetsförsäkringen kan tänkas påverka de som drabbas av en sanktion på en rad olika sätt. En sanktion betyder att den arbetslösa får en lägre inkomst. Det är därför rimligt att tro att den arbetslöse söker mer intensivt efter ett nytt jobb. Om så är fallet minskar en sanktion tiden i arbetslöshet. Den här studien bekräftar att så är fallet. Därigenom uppstår en möjlighet att använda sanktioner för att upprätthålla aktivitetsnivån bland dem som riskerar att passiviseras av en hög ersättning, vilket skulle kunna skapa en balans mellan fördelarna och nackdelarna med arbetslöshetsförsäkringen.

Sanktioner kan dock tänkas ha ytterligare effekter. Förutom ökad sökintensitet kan en sanktion innebära att den arbetslöse sänker sina krav och accepterar jobb av lägre kvalitet. Det kan både röra sig om lägre lönekrav för samma typ av arbete och att man söker ett mindre kvalificerat arbete. Om så är

fallet är det ytterligare en förklaring till varför vi finner att den som drabbas av en sanktion snabbare hittar ett nytt arbete. Från ett välfärdsperspektiv är det intressant att undersöka om den positiva effekten på utflödet till jobb har att göra med ökad sökintensitet eller om det beror på lägre krav på ett jobb av god kvalitet. Om en sanktion leder till att de arbetslösa tar jobb med lägre kvalitet så kan det vara negativt ur ett välfärdsperspektiv. En sanktion innebär då inte bara en lägre ersättning utan medför också att den som drabbas av en sanktion tar ett mindre attraktivt arbete.

För att studera om så är fallet använder vi oss av två mått på jobbkvalitet – timlönen och dels om det är en heltids- eller deltidstjänst. Vi finner att de som drabbas av en sanktion hittar jobb med lägre timlön och oftare tar ett deltidarbete. Vi finner dessutom att denna effekt kvarstår länge efter att sanktionen utfärdats. Våra resultat visar vidare att delar av denna effekt delvis drivs av att de arbetslösa tar mindre kvalificerade jobb. Det ökade utflödet till jobb kan således delvis förklaras av att den arbetslöse sänker sina krav på den anställning som accepteras.

Denna rapport är disponerad på följande sätt. I avsnitt 2 beskriver vi kortfattat grundvillkoren för att få ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Vi beskriver därefter när en sanktion ska utfärdas, och de olika stegen i sanktionsproceduren. Vi ger också en kortfattad översikt över antalet sanktioner som utfärdas varje år i Sverige och jämför med hur det ser ut i andra länder. I avsnitt 3 diskuterar vi hur sanktioner kan tänkas påverka de arbetslösa. Avsnitt 4 beskriver hur vi undersöker dessa effekter, vilket datamaterial vi använder oss av, och ger en översiktlig beskrivning av de ekonometriska metoder som används. Den som söker en mer detaljerad beskrivning av de ekonometriska metoderna hänvisas till Van den Berg och Vikström (2009). Resultaten redovisas sedan i detalj i avsnitt 5. Slutligen sammanfattar vi resultaten från denna studie i avsnitt 6.

2 Svensk arbetslöshetsförsäkring och sanktioner

Det här avsnittet beskriver först kortfattat huvudkraven för att få ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Därefter beskriver vi mer ingående när en sanktion kan/ska utfärdas och beskriver de olika stegen i sanktionsproceduren. Vi ger därefter en översikt över antalet sanktioner i Sverige. Avsnittet avslutas med att

vi beskriver hur det svenska sanktionssystemet förändrades genom en reform 2001.

2.1 Huvudkraven för att få arbetslöshetsersättning

En arbetslös, deltids- eller fulltidsarbetslös, kan få ersättning från arbetslöshetsförsäkringen givet att ett antal grundvillkor är uppfyllda. Den arbetslöse måste vara registrerad vid Arbetsförmedlingen, och vara beredd att ta ett arbete om minst 3 timmar varje dag och minst 17 timmar per vecka. Vidare ska den arbetslöse aktivt söka arbete. Man skall också acceptera ett erbjudet arbete om Arbetsförmedlingen anser att arbetet är passande. Den arbetslöse ska vidare ha varit medlem i en arbetslöshetskassa i minst 12 månader, och haft ett jobb under minst 6 månader. Varje arbetslös som uppfyller dessa krav får en ersättning som är relaterad till deras tidigare inkomst. Ersättningen kan dock helt eller delvis dras in (en sanktion) om den arbetslöse bryter mot de regler som beskrivs i nästa delavsnitt.

2.2 När ska en sanktion utfärdas?

Lagen om arbetslöshetsförsäkring (Lag 1997:238 lag om arbetslöshetsförsäkring) reglerar när arbetslöshetsersättningen delvis eller helt kan dras in. Det finns tre huvudanledningar till en sanktion/suspension:

1. En arbetslös nekar ett erbjudet arbete.
2. Den arbetslöse säger upp sig själv från en tidigare anställning.
3. En arbetslös bryter mot något av huvudkraven för att få ersättning.

Ersättningen ska reduceras om en sökande har: (a) avvisat ett erbjudet lämpligt arbete utan godtagbart skäl, eller (b) utan att uttryckligen ha avvisat sådant arbete ändå genom sitt uppträdande uppenbarligen har vållat att anställning inte kommit till stånd (45 § Lag om arbetslöshetsförsäkring). Historiskt har straffet för en sådan överträdelse varit väldigt kännbart. Innan februari 2001, drogs ersättningen in helt och hållet i mellan 10–60 dagar. Den exakta längden berodde på en uppskattning om hur lång tid den nekade anställningen skulle ha varat. I praktiken användes mestadels en full neddragning i 60 dagar. Det handlar således i första hand om längre sanktioner. Vi återkommer nedan till reglerna efter februari 2001

För det andra, enligt 43 § Lag om arbetslöshetsförsäkring, ska en arbetslös stängas av från ersättning om; (a) lämnat sitt arbete utan giltig anledning, eller

(b) skilts från arbetet på grund av otillbörligt uppförande. Den arbetslöse ska i dessa fall stängas av i maximalt 60 dagar.¹ För det tredje, anger 9 § i Lag om arbetslöshetsförsäkring ett antal grundläggande villkor för att en arbetslös ska få ersättningen. Ett sådant krav är att den arbetslöse ska vara beredd att ta ett lämpligt arbete. Det betyder att om en arbetslös inte söker ett anvisat arbete kan ersättningen dras in.

I den här rapporten fokuserar vi på sanktioner enligt punkt (1), d.v.s. sanktioner på grund av nekade jobberbjudanden. Det finns flera anledningar till det. Sanktioner enligt punkt (2) utfärdas på grund av saker som skett innan individen blev arbetslös. Sådana sanktioner har troligtvis andra effekter än sanktioner enligt punkt (1). Sanktioner enligt punkt (1) är också tydligt angivna i det datamaterial vi använder.

2.3 Hur ser sanktionsproceduren ut?

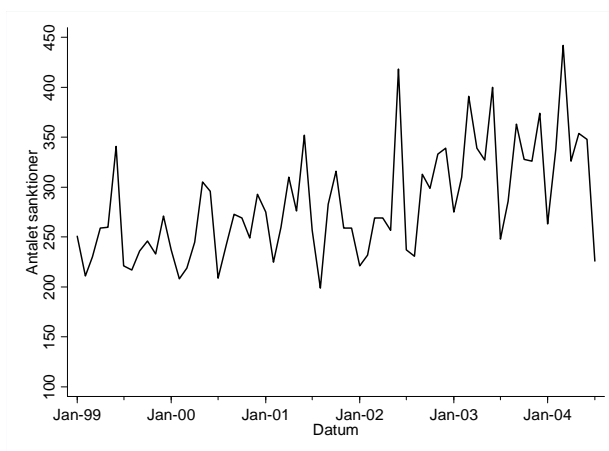
Innan en sanktion utfärdas ska flera steg genomgå. Processen börjar med att en arbetsförmedlare observerar att en arbetslös gjort sig skyldig till en överträdelse. Arbetsförmedlingen ska då förbereda en rapport till den arbetslöshetskassa som den arbetslöse är medlem i. Rapporten, kallad underrättelse, ska tydligt ange vilken överträdelse som begåtts, men inte ange vilket straff arbetsförmedlaren anser vara passande. Innan rapporten sänds iväg, ska den arbetslöse ges möjlighet att kommentera rapporten. En kopia av rapporten sänds samtidigt till inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF).² Därefter tar styrelsen för arbetslöshetsförsäkringen ett beslut om underrättelsen ska leda till en sanktion. I de allra flesta fallen, 86 % enligt IAF rapport 2007:3, resulterar en rapport från Arbetsförmedlingen i att en sanktion utfärdas. Om en sanktion utfärdas har den arbetslöse möjligheten att be om att beslutet ska omprövas. Cirka 10 procent av alla beslut omprövas och i cirka 20 procent av dessa fall ändras beslutet helt eller delvis. Slutligen har den arbetslöse också möjlighet att överklaga beslutet till Länsrätten.

¹ Den exakta längden beror på den förväntade längden på den anställning som den arbetslöse säger upp sig ifrån. För mer exakt information se 44 § Lag om arbetslöshetsförsäkring.

² Tidigare var det AMS, nuvarande Arbetsförmedlingen, som hade detta tillsynsansvar.

2.4 Sanktioner en översikt

Figur 1 redovisar antalet sanktioner som utfärdades varje månad mellan januari 1999 och november 2004. Under den här perioden utfärdades ungefär 3000 sanktioner per år.³ Från figuren framgår att det skett en gradvis ökning av antalet sanktioner under denna period. En naturlig fråga är om 3000 sanktioner per år är mycket eller lite jämfört med antalet sanktioner som utfärdas i andra länder. Jämförelser mellan olika länder är dock problematiska av flera anledningar; arbetslöshet definieras på olika sätt och proceduren för att utfärda sanktioner skiljer sig mellan olika länder. En seriös jämförelse finns i Gray (2003) som redovisar sanktionsgraden för en rad olika länder. Sanktionsgraden mäts som antalet sanktioner som utfärdas varje år delat med medeltalet av antalet arbetslösa under året. På detta sätt hanteras ländernas olika storlek. Med den definitionen anger han att sanktionsgraden är 0,79 i Sverige. Det kan jämföras med 40,3 i Schweiz, 4,30 i Danmark, 1,14 i Tyskland, 10,8 i Norge, 4,2 i Belgien, 10,2 i Finland, 10,3 i Storbritannien och 14,7 i Tjeckien. Dessa siffror är framförallt från slutet av 90-talet. På senare tid har Tyskland, Nederländerna och Danmark upplevt en ökning i antalet sanktioner (se till exempel Svarer, 2007 och Schneider, 2008). Sverige tillhör med andra ord en uppsättning av länder där få sanktioner utfärdas.

Figur 1 Antalet sanktioner som utfärdas i Sverige per månad

³ Efter 2004 har antalet sanktioner ökat något. Under det första kvartalet 2006 så utfärdades till exempel 1428 stycken sanktioner, enligt IAF Kvartalsrapport 2007:3.

2.5 Reformerat sanktionssystem

Det svenska sanktionssystemet reformerades i februari 2001. Innan reformen var en 100 procentig neddragning av ersättningen under 60 dagar det normala straffet. Dessa kraftfulla sanktioner antogs leda till att Arbetsförmedlingens handläggare drog sig för att rapportera arbetslösa som brutit mot reglerna. Eftersom handläggarna har den dubbla rollen att både hjälpa den arbetslöse att hitta jobb och rollen som övervakare, förefaller en sådan effekt trolig. Därför infördes i februari 2001 en ny typ av mildare sanktioner. Sedan dess finns möjligheten att dra in ersättningen med 25 % under 40 dagar. Om den arbetslöse överträder reglerna en andra gång ska ersättningen dras in med 50 % i 40 dagar. En tredje överträdelse under samma ersättningsperiod leder till permanent indragen ersättning.⁴ Andra och tredje gångs överträdelser är dock ovanliga. I det datamaterial vi använder oss av utgör andragångsöverträdelserna 8 procent och tredjegångsöverträdelserna 0,5 procent av alla överträdelser.

Från Figur 1 framgår dock att reformen inte ledde till någon dramatisk ökning av antalet sanktioner. Istället fortsatte antalet sanktioner att gradvis öka. Det var också stora regionala variationer i hur reformen implementerades.

3 Vilka effekter undersöker vi?

I Van den Berg och Vikström (2009) utvecklar vi en teoretisk modell för att diskutera effekterna av det svenska sanktionssystemet. Här beskriver vi dessa effekter översiktligt; för en mer teknisk analys hänvisar vi till Van den Berg och Vikström (2009).

Sanktioner har två stycken huvudeffekter, som i litteraturen kallas ex-ante och ex-post effekter. Ex-post effekten, eller den direkta effekten, är effekten på dem som faktiskt drabbas av en sanktion. En sanktion innebär ett kännbart ekonomiskt straff. Det kan antas ha två effekter: (1) den som får en sanktion ökar sina ansträngningar att hitta ett jobb, och (2) den som får en sanktion reducerar sina krav på den anställning som accepteras. Båda dessa effekter skulle innebära att de individer som drabbas av en sanktion hittar ett arbete fortare jämfört med vad de annars skulle ha gjort. Det leder till den första frågan vi undersöker i denna studie.

⁴ Permanent i bemärkelsen att ersättningen dras in tills den arbetslöse kvalificerat sig för en ny ersättningsperiod genom att arbeta i minst 6 månader.

Fråga 1: Lämnar arbetslösa som fått en sanktion arbetslöshet snabbare än vad de annars skulle ha gjort?

Det är naturligtvis intressant att undersöka om den första eller den andra effekten dominerar. Om en sanktion leder till att de arbetslösa tar jobb med lägre kvalitet så kan det vara negativt ur ett välfärdsperspektiv. En sanktion innebär då inte bara en lägre ersättning utan medför också ett jobb av sämre kvalitet, i form av lägre timlön, osäkrare anställning och deltidsjobb istället för heltidsjobb. Vi har därmed en andra fråga av centralt intresse.

Fråga 2: Leder en sanktion till att den arbetslöse tar ett jobb av sämre kvalitet?

En negativ effekt på jobbkvaliteten kan bero på att den arbetslösa som drabbas av en sanktion: (1) byter till ett mindre kvalificerat yrke, eller (2) sänker sina lönekrav samtidigt som de stannar inom samma yrke. Från ett policyperspektiv är det intressant att särskilja dessa två effekter. Om en arbetslös byter till ett mindre kvalificerat yrke innebär det att den arbetslöse inte kan utnyttja alla de färdigheter som denne skaffat sig via utbildning och arbetslivserfarenhet. Detta kan betyda att alla individers kunskaper inte nyttjas på ett optimalt sätt i samhället, vilket från ett samhällsperspektiv kan vara negativt. Om å andra sidan effekten av en sanktion på jobbkvaliteten beror på att de arbetslöse sänker sina lönekrav så har det inte lika negativa effekter, eftersom den arbetslöse då troligtvis kan nyttja alla sina färdigheter. Det är då också rimligt att tro att den arbetslöse fortare kan hitta ett bättre jobb och/eller fortare förbättra sin lön inom det nya arbetet. Det leder till vår tredje frågeställning.

Fråga 3: Beror en eventuell effekt på jobbkvaliteten på att den arbetslöse byter till ett mindre kvalificerat yrke?

Förutom dessa direkta effekter på de arbetslösa som drabbas av en sanktion kan sanktioner tänkas ha en mer allmän effekt. Om det finns risk att drabbas av en sanktion är det rimligt att tro att alla arbetslösa ökar sina ansträngningar att hitta ett jobb, bara på grund av hotet att få en sanktion. Om man stannar som arbetslös riskerar man helt enkelt det straff som en sanktion innebär. Denna

effekt kallas i litteraturen för ex-post effekten eller hoteffekten. I den här rapporten har vi tyvärr inte möjlighet att empiriskt studera denna effekt.

4 Hur skattar vi dessa effekter?

I föregående avsnitt diskuterade vi en rad möjliga effekter av sanktioner i arbetslöshetsförsäkringen. I det här avsnittet beskriver vi hur vi undersöker dessa effekter. Inledningsvis beskrivs det datamaterial och den urvalsgrupp som vår undersökning bygger på. Därefter presenteras övergripande statistik för datamaterialet. Slutligen beskrivs de empiriska metoder som används för att skatta effekterna av en sanktion.

4.1 Datamaterial

Vi använder uppgifter från flera olika databaser. Från Arbetsförmedlingens register, hämtas information över samtliga arbetslösa. Detta register innehåller uppgifter om när varje arbetslöshetsperiod börjar, om den arbetslöse deltar i något arbetsmarknadspolitiskt program, samt om och när den arbetslösa hittar ett arbete. Vi studerar alla arbetslöshetsperioder som påbörjats mellan januari 1999 och december 2003, för individer i åldern 25–55. En arbetslös som hittar ett arbete, deltid eller fulltid och behåller det i minst 10 dagar, räknas som att ha lämnat arbetslöshet. Från arbetslöshetsregistret hämtas dessutom bakgrundsinformation, såsom utbildning, ålder och kön. Från registret av utbetalningar av a-kassas (ASTAT) hämtas information över alla sanktioner som utfärdats. Denna databas innehåller startdatum, längd och omfattning för varje sanktion. Från SCB's strukturlönestatistik som samlats in i samarbete med arbetsgivarorganisationerna har vi information på löner och arbetstid. Lönestatistiken innehåller också information över vilket yrke varje individ jobbar inom. Yrkena är klassificerade enligt SSK 96, standard för svensk yrkesklassificering 1996.⁵ I kombination med data för utbildningsnivå för alla i Sverige från databasen LOUISE⁶ kan vi räkna ut den genomsnittliga utbildningsnivå som krävs för att få en anställning inom respektive yrke. Därigenom kan vi klassificera varje yrke från hög till låg kvalificerade.

⁵ Klassificeringen är gjord på basis av de arbetsuppgifter som associeras med varje yrke. Yrkena delas först in enligt nivå på kvalifikationerna som krävs för att utföra arbetsuppgifterna, och sedan efter den typ av specialisering som krävs.

⁶ Longitudinell databas om utbildning, inkomster och sysselsättning.

Lönedata täcker alla anställda i offentlig sektor, större privata företag, och ett slumpmässigt urval av anställda i små privata företag. Om vi observerar en löneuppgift inom ett år efter att en arbetslös lämnat arbetslöshet använder vi denna lön.⁷

Sammantaget har vi således detaljerad information över varje arbetslöshetsperiod, eventuella sanktioner och information om anställningen som varje arbetslös får om de hittar ett jobb. På grund av att så få sanktioner utfärdas varje år så kommer ingen sanktion utfärdas under många arbetslöshetsperioder, och endast under ett fåtal perioder utfärdas en sanktion. För att göra datamaterialet mer hanterligt väljer vi ut alla arbetslöshetsperioder med sanktioner och tar ett slumpmässigt urval av övriga perioder.⁸

4.2 Deskriptiv statistik

Tabell 1 beskriver datamaterialet om jämför detta med den totala gruppen av arbetslösa. För perioden som vi studerar har ungefär 827 000 individer varit arbetslösa minst en gång, och dessa individer står för sammanlagt över 1,6 miljoner specifika arbetslöshetsperioder. Det mindre urval som används i denna studie består av cirka 35 000 arbetslöshetsperioder. Tabellen visar vidare att under endast 0,18 procent av alla arbetslöshetsperioder utfärdas en sanktion. Eftersom vi medvetet valt ut arbetslöshetsperioder med sanktioner innehåller vårt urval 8,4 procent arbetslöshetsperioder med en sanktion. Under perioden 1999 till 2004 tog det i genomsnitt 240 dagar innan en sanktion utfärdades. Relativt många sanktioner – cirka 27 procent – utfärdas under de första 50 dagarna av en arbetslöshetsperiod. Samtidigt utfärdas en hög andel – cirka 17 procent – efter 300 dagar eller mer i arbetslöshet. Sanktionsgraden ökar alltså ju längre tid individen varit arbetslös.

De allra flesta individer som var arbetslösa under perioden som studeras var bara arbetslösa en enda gång. En mindre andel (cirka 24 procent) var arbetslösa två gånger och cirka 7 procent var arbetslösa tre eller fler gånger. Varje enskild arbetslöshetsperiod varade i genomsnitt i 240 dagar. Statistiken visar vidare att en stor andel av alla arbetslöshetsperioder slutar i arbete. Andra orsaker till att

⁷ I Van den Berg och Vikström (2009) har vi studerat huruvida faktumet att vi endast observerar lönen för vissa anställda skulle kunna påverka våra resultat. Vi finner inga tecken på att så skulle vara fallet.

⁸ För att korrigera för detta skattar vi vår modell med så kallad weighted endogenous sampling maximum likelihood. Se Van den Berg och Vikström (2009) eller Manski och Lerman (1977) för en närmare beskrivning av denna metod.

den arbetslöse lämnar arbetslöshet är pension, ersättning från en annan försäkring, eller studier.

Tabell 1. Deskriptiv statistik för tid i arbetslöshet och för sanktioner

	Alla arbetslösa	Vårt urval
<i>Alla arbetslöshetsperioder</i>		
Antalet individer	827 074	16 941
Antalet perioder	1 665 420	35 055
Andel som slutar i arbete (%)	65,7	65,2
Andel där en sanktion utfärdas (%)	0,18	8,4
Andel individer med en period (%)	48,7	49,4
Andel individer med två perioder (%)	24,2	24,0
Andel individer med fler perioder (%)	7,1	7,0
Medeltid i arbetslöshet (dagar)	104,4 (112,4)	114,5 (122,9)
<i>Arbetslöshetsperioder med sanktion</i>		
Antal perioder	2941	2941
Medeltid i arbetslöshet när sanktion utfärdas (dagar)	240,2 (174,0)	240,2 (174,0)
Mediantid i arbetslöshet när sanktion utfärdas (dagar)	193,0	193,0
% sanktioner efter		
0-50 dagar	27,1	27,1
50-100 dagar	19,7	19,7
100-150 dagar	12,3	12,3
150-200 dagar	10,6	10,6
200-250 dagar	7,5	7,5
250-300 dagar	6,1	6,1
300- dagar	16,6	16,6

Notera: Standardavvikelser inom parentes.

Vi undersöker också om en sanktion påverkar den lön som de arbetslösa får när de lämnar arbetslöshet. Tabell 2 beskriver det lönedatamaterial som används i vår analys. Kom ihåg att lönematerialet inte täcker hela svenska befolkningen. Det gör att vi observerar lönen för 35 procent av alla arbetslösa som hittar ett arbete; motsvarande siffra för arbetstiden är 30 procent. Medellönen för de arbetslösa som hittar ett arbete är ca 18 000 kronor och 57 procent hittar ett heltidsarbete.

Tabell 2. Deskriptiv statistik: löner, arbetstider, och bakgrundsegenskaper

	Totalt urval	Vårt urval
Arbetslöshetsperioder som slutar i arbete (%)	65,7	65,2
Andel av dessa där vi observerar lönen (%)	36,5	35,1
Andel av dessa där vi arbetstiden (%)	30,4	29,2
Månadslön i kronor	17 941 (4371)	17 843 (4446)
Andel som hittar heltidsarbete	58,7	57,0
<i>Bakgrundsegenskaper</i>		
Andel män (%)	50,2	52,2
Utbildning inom sökt yrke (%)	64,6	65,5
Erfarenhet inom sökt yrke (%)	39,6	39,7
Behöver vägledning (%)	22,8	23,2
Ålder (%)	36,4 (8,14)	36,4 (8,11)
Bor i Norrland (%)	22,1	22,3
Bor i Svealand (%)	37,5	36,9
Bor i Götaland (%)	40,4	40,8
Förgymnasial utbildning (%)	20,3	21,3
Gymnasieutbildning (%)	54,3	55,3
Universitetsutbildning (%)	25,4	23,4

Notera: Standardavvikelser inom parentes.

Tabell 2 innehåller också information om de bakgrundsegenskaper som används i undersökningen. Vi kontrollerar bland annat för om den arbetslöse är en man eller kvinna, om den har arbetslöse har utbildning respektive erfarenhet inom sökt yrke, samt ålder, utbildningsnivå och bostadsregion.

4.3 Undersökningsmetodik

Här ger vi en översiktlig beskrivning av de metoder vi använder för att skatta effekterna av sanktioner. En detaljerad beskrivning finns i Van den Berg och Vikström (2009).

Den första frågeställningen vi vill undersöka är om de arbetslösa som drabbas av en sanktion lämnar arbetslöshet fortare än vad de annars skulle ha gjort. För att göra detta på ett trovärdigt sätt måste vi hänsyn till att de arbetslösa som drabbas av en sanktion utgör en speciell grupp av arbetslösa. En central fråga är om sannolikheten att en sanktion utfärdas endast beror på egenskaper hos de arbetslösa som vi observerar (selektion på observerbara faktorer), eller om den också beror på egenskaper som vi inte observerar (selektion på icke-observerbara faktorer). Vår information om de arbetslösa bygger till stora delar på information från Arbetsförmedlingens register. Problemet är att det oftast är faktorer som inte finns i Arbetsförmedlingens

register som ligger till grund för att en sanktion utfärdas. Det gör att vi kan förvänta oss selektion på icke-observerbara faktorer. För att ta hänsyn till sådan selektion använder vi oss av den så kallade ”Timing of events” metoden, utvecklad i Abbring och Van den Berg (2003).

Denna metod har använts i tidigare studier av effekterna av sanktioner, exempelvis i Abbring m.fl. (2005), Lalive m.fl. (2005) och Svarer (2007). Metoden går ut på att gemensamt modellera de processer som leder fram till att vissa individer hittar jobb snabbt, samt de processer som leder fram till att vissa drabbas av en sanktion. Metoden, vilar precis som alla andra metoder på en rad antaganden. De viktigaste antagandena är att de icke observerbara faktorerna har ett likadant inflytande under hela arbetslöshetsperioden, samt att en sanktion endast påverkar de arbetslösas beteende efter att sanktionen har utfärdats. Om dessa två antaganden är uppfyllda kan vi jämföra vad som händer de arbetslösa före och efter en sanktion med vad som händer andra arbetslösa. Effekten av en sanktion skattas genom att undersöka i vilken utsträckning sanktioner och utflödet från arbetslöshet till arbete är nära i tiden. Om en sanktion snabbt följs av att den arbetslöse hittar ett jobb, oavsett hur lång tid det tog innan sanktionen utfärdades, tyder det på att sanktioner har en effekt på hur fort de arbetslösa lämnar arbetslöshet.

Förutom dessa antaganden så bygger vår empiriska metod på en del andra antaganden av mer teknisk natur. Vi hänvisar till Van den Berg och Vikström (2009) för en diskussion av dessa.

Vi är också intresserade av att undersöka om de arbetslösa som drabbas av en sanktion accepterar ett jobb av lägre kvalitet, i form av lägre timlön och i form av att de oftare får ta ett deltidsjobb istället för ett heltidsjobb. För att kunna undersöka denna effekt så bygger vi ut modellen som beskrivits ovan. Utvidgningen består i att vi också modellerar de processer som gör att vissa arbetslösa hittar ett jobb med högkvalitet. Mer information om denna utvidgade modell finns i Van den Berg och Vikström (2009).

Slutligen vill vi undersöka huruvida en eventuell löneeffekt beror på att den arbetslöse byter till ett mindre kvalificerat yrke eller om den arbetslöse stannar inom samma yrke men sänker sina lönekrav. För att undersöka denna frågeställning använder vi oss av information om vilket yrke den arbetslöse får. Vi klassificerar alla yrken utifrån deras kvalifikationskrav. Vi gör detta genom att utnyttja att vi har utbildningsdata för alla anställda inom alla yrkesgrupper. Det gör att vi kan beräkna den genomsnittliga utbildningsnivån för de anställda inom varje yrke. De yrken som kräver en hög utbildningsnivå klassificeras som

högkvalificerade yrken. Med hjälp av dessa klassificeringar kan vi undersöka om den arbetslöse byter till ett mindre kvalificerat yrke.

5 Resultat

5.1 Påverkar en sanktion hur fort de arbetslösa hittar jobb?

Modell 1 i Tabell 3 redovisar resultaten från vår grundmodell. Resultaten visar på en positiv och statistiskt signifikant effekt av en sanktion. Resultatet ska tolkas som att en sanktion i genomsnitt ökar chansen att de arbetslösa hittar jobb med cirka 23 procent. Arbetslösa som drabbas av en sanktion spenderar därmed kortare tid i arbetslöshet, jämfört med vad de skulle ha gjort om inte sanktionen hade utfärdats. Vi kan ta ett exempel på vad en ökning med 23 procent kan innebära. Ta en individ som är arbetslös i 200 dagar utan att få en sanktion. Om en sanktion hade utfärdats efter 50 dagar så förväntar vi oss att denna individ skulle ha varit arbetslös i endast 175 dagar.

Det är intressant att jämföra storleken på denna effekt med vad som funnits i studier från andra länder. Abbring m.fl. (2005) fann att sanktioner i Nederländerna i genomsnitt ökar sannolikheten att finna med cirka 100 procent. Svarer (2007) fann att samma sannolikhet ökade med 100 procent för kvinnor och 50 procent för män i Danmark. Slutligen skattade Lalive m.fl. (2005) att en sanktion ökar hastigheten som de arbetslösa hittar jobb med cirka 50 procent i Schweiz. I jämförelse med dessa effekter är effekten av sanktioner i Sverige således låg. Som räkneexemplet ovan visar är dock en ökning med 23 procent också det en betydande effekt. Givetvis kan vi bara spekulera kring orsakerna till skillnaderna gentemot andra länder. En trolig anledning är att sanktionssystemet skiljer sig mellan olika länder. Vi har studerat sanktioner som drabbar individer som tackar nej till en erbjuden anställning. Det finns anledning att anta att dessa individer har en relativt stark ställning på arbetsmarknaden, vilket gör att de troligtvis skulle ha funnit ett jobb relativt fort även utan en sanktion. Därmed blir effekten av en sanktion lägre.

Tabell 3. Resultat för den direkta effekten på utflödet till arbete

	Estimat	Standardfel
<i>Modell 1:</i>		
Sanktionseffekt	0,205	0,035
<i>Modell 2: Tidsvarierande effekt:</i>		
Generell sanktionseffekt	0,204	0,043
Tidsvarierande	-0,031	0,026
<i>Modell 3: Heterogena effekter</i>		
Generell sanktionseffekt	0,292	0,142
Man	-0,202	0,057
Log(ålder)	-0,306	0,129
Högskoleutbildning	-0,068	0,069
Universitetsutbildning	0,066	0,085
Lokal arbetslöshet	-0,017	0,021
Nya typen av mildare sanktioner	0,222	0,070
Lokal sanktionsgrad	-0,033	0,107
Antalet individer	16 491	
Antalet arbetslöshetsperioder	35 055	

Förutom sanktionseffekten så innehåller modell 1 en rad andra variabler som vi håller konstanta. Dessa resultat presenteras i Van den Berg och Vikström (2009). Vi kommenterar här bara några av dessa resultat. Som förväntat hittar individer med hög utbildning, arbetslösa med utbildning i sökt yrke och arbetslösa med erfarenhet i sökt yrke jobb fortare. Vidare har kvinnor och män lika stor chans att drabbas av en sanktion. Fler sanktioner utfärdas i Svealand, och något fler sanktioner utfärdas i Norrland jämfört med i Götaland. Slutligen har högutbildade och äldre arbetslösa lägre sannolikhet att drabbas av en sanktion.

5.2 Hur länge kvarstår effekten?

I föregående avsnitt visade vi att en sanktion minskar tiden i arbetslöshet. Vi studerar nu denna effekt mer ingående. Vi undersöker först hur länge effekten av en sanktion kvarstår. För att undersöka detta har vi skattat en modell med en sanktionseffekt som varierar över arbetslöshetsperioden. Dessa resultat presenteras som modell 2 i Tabell 3 och beskrivs i form av två stycken parametrar; en som beskriver effekten direkt efter att en sanktion utfärdats och en

som beskriver hur denna förändras under arbetslöshetsperioden. Vi finner att effekten av en sanktion kvarstår länge efter att sanktionen utfärdats. Direkt efter att sanktionen utfärdats ökar hastigheten som de arbetslösa hittar jobb med 23 procent. 100 dagar efter att sanktionen utfärdats är denna hastighet fortfarande 19 procent högre än vad den skulle ha varit om en sanktion inte hade utfärdats.

Av detta drar vi slutsatsen att en sanktion betyder mer än bara en neddragen ersättning. De som drabbas av en sanktion utsätts troligen för mer övervakning av arbetsförmedlaren. Den långvariga effekten kan även bero på att de arbetslösa gör allt för att undvika en andra sanktion. Det kan också vara så att många arbetslösa inte upplever hotet om en sanktion som trovärdigt innan de verkligen upplevt en sanktion. Alla dessa tre förklaringar skulle medföra att en sanktion har en effekt långt efter att den utfärdats.

5.3 Påverkas alla lika?

Vi har också undersökt om någon speciell grupp av arbetslösa påverkas mer av en sanktion. Vi har skattat separata sanktionseffekter för olika åldersgrupper, arbetslösa med olika utbildningsnivå, och så vidare. Dessa resultat presenteras i Tabell 3 som modell 3. Vi finner några intressanta skillnader. Män påverkas signifikant mindre av en sanktion jämfört med kvinnor, och effekten avtar med individens ålder. Vi finner däremot inga skillnader för arbetslösa med olika utbildningsnivå och mellan regioner där den lokala arbetslösheten är hög respektive där den är låg.

Vi har också undersökt om den reform som genomfördes 2001 har påverkat effekten av en sanktion. Som beskrivits i avsnitt 2.5 introducerade reformen 2001 en ny typ av mildare sanktioner. Dessa mildare sanktioner kan tänkas påverka sanktionseffekten på två olika sätt. Å ena sidan kan man förvänta sig att medeleffekten går ner eftersom det ekonomiska straffet blir mindre. Å andra sidan gick antalet sanktioner upp efter reformen. Det medför att arbetslösa som gör sig skyldiga till mindre allvarliga förseelser också får en sanktion efter reformen. Man skulle kunna anta att effekten av en sanktion är större för dessa individer, vilket talar för att den genomsnittliga effekten av en sanktion skulle kunna gå upp.⁹ Det ger två motsatta effekter på den genomsnittliga effekten av en sanktion, som således både skulle kunna öka och minska som ett resultat av de nya mildare sanktionerna. Våra resultat visar att den genomsnittliga effekten

⁹ Dessa individer står troligtvis närmare arbetsmarknaden och har därmed lättare att kunna påverka sin egen situation, vilket gör det troligt att effekten av en sanktion är högre.

av de nya mildare sanktionerna är högre jämfört med den genomsnittliga effekten av de gamla sanktionerna. Vi drar slutsatsen att de arbetslösa även ser de nya sanktionerna som ett kännbart ekonomiskt straff.

5.4 Påverkar en sanktion jobbkvaliteten?

I detta avsnitt undersöker vi hypotesen att en sanktion leder till att den arbetslöse tar ett jobb av sämre kvalitet. Vi mäter anställningens kvalitet på två olika sätt: dels genom timlönen och dels om man hittar ett heltids- eller deltidsjobb. Inkomsten från en deltidsanställning är lägre vilket gör att vi tolkar deltidsjobb som ett jobb med lägre kvalitet jämfört med ett heltidsjobb. Resultaten för våra skattningar av effekten på jobbkvaliteten presenteras i Tabell 4. Vi finner att en sanktion har en negativ och signifikant effekt på timlönen samt en negativ och signifikant effekt på sannolikheten att få en heltidstjänst. En sanktion minskar timlönen med knappt 4 procent och sannolikheten att få en heltidstjänst med cirka 10 procentenheter. Omräknat i relativa termer innebär det att sannolikheten att få en heltidstjänst minskar med cirka 15 procent. Sammantaget betyder detta att en sanktion gör att de arbetslösa accepterar ett jobb av lägre kvalitet jämfört med vad de annars skulle ha gjort.

Tabell 4. Effekten av en sanktion på utflödet till arbete och på jobbkvaliteten

	Övergång till arbete	Timlön	Heltidstjänst
Sanktionseffekt	0,222 (0,030)	-0,038 (0,007)	-0,103 (0,025)
Antalet individer	16 491		
Antalet arbetslöshetsperioder	35 055		

Notera: Standardfel inom parentes

5.5 Vad beror effekten på jobbkvaliteten på?

I föregående delavsnitt dokumenterade vi att en sanktion har en negativ effekt på jobbkvaliteten. Effekten kan antingen bero på att den arbetslösa som drabbas av en sanktion byter till ett mindre kvalificerat yrke, eller sänker sina lönekrav samtidigt som de stannar inom samma yrke. Vi undersöker nu om effekten på jobbkvaliteten delvis beror på att den arbetslöse tar ett mindre kvalificerat jobb. Vi undersöker denna hypotes genom att studera den utbildningsnivå som de

som jobbar inom respektive yrke har. Vi tolkar jobb där utbildningsnivån i genomsnitt är högre som ett mer kvalificerat yrke. Resultaten från denna analys som redovisas i Tabell 5, visar att en sanktion gör att de arbetslösa som drabbas av en sanktion oftare byter till ett mindre kvalificerat yrke. En sanktion innebär med andra ord att de arbetslösa tar mindre kvalificerade jobb.

Tabell 5. Effekten av en sanktion på hur kvalificerat jobb som hittas

	Medelutbildningsnivå för yrket (i antal år)	
	Estimat	Standardfel
Sanktionseffekt	-0,038	0,020
Antalet individer	16 491	
Antalet arbetslöshetsperioder	35 055	

Notera: Standardfel inom parentes

5.6 Hur länge kvarstår effekten på jobbkvaliteten?

Så här långt har vi dokumenterat att en sanktion har en signifikant negativ inverkan på kvaliteten på de jobb som de arbetslösa hittar direkt efter att de lämnat arbetslöshet. Vi har med andra ord undersökt den kortsiktiga effekten av en sanktion. Det kan dock vara så att de som får en sanktion ganska snabbt återhämtar sig, efter säg 1 eller 2 år. Om så är fallet har en sanktion naturligtvis mindre negativa effekter. En sådan kortsiktig effekt skulle ligga i linje med resultaten i Zijl m.fl. (2009), som fann att en tillfällig anställning ofta fungerar som en brygga till mer kvalificerade jobb. Ett mindre attraktivt jobb till följd av en sanktion skulle kunna fungera som en inkörsport till ett bättre jobb.

Tabell 6. De långsiktiga effekterna av en sanktion på utflödet till arbete och på jobbkvaliteten

	Timlön
Sanktionseffekt efter 1 år	-0,034 (0,010)
Sanktionseffekt efter 2 år	-0,043 (0,010)
Sanktionseffekt efter 3 år	-0,047 (0,017)
Antalet individer	16 491
Antalet arbetslöshets-perioder	35 055

Notera: Standardfel inom parentes

För att undersöka om så är fallet har vi skattat effekterna av en sanktion på lite längre sikt. Mer precist har undersökt effekten på den lön som de tidigare arbetslösa har 1, 2, respektive 3 år efter att de lämnade arbetslöshet. Resultaten från skattningsarna som presenteras i Tabell 6, visar på långsiktiga effekter av en sanktion. Kom ihåg att effekten på det första jobbet var cirka 4 procent. Här finner vi att denna effekt är 3,4 procent efter ett år, 4,3 procent efter två år och 4,7 procent efter tre år. En sanktion har med andra ord en långsiktig negativ effekt på jobb kvaliteten.

6 Avslutande kommentarer

I den här rapporten har vi undersökt en rad frågor kring effekterna av sanktioner i den svenska arbetslöshetsförsäkringen. En kort sammanfattning är att sanktioner både har positiva och negativa effekter. Sanktioner innebär å ena sidan att de som drabbas av en sanktion lämnar arbetslöshet för arbete fortare än vad de annars skulle ha gjort: sannolikheten att lämna arbetslöshet ökar med cirka 23 procent. Det är en långsiktig effekt: 100 dagar efter att sanktionen utfärdats kvarstår nästan hela denna effekt, sannolikheten att lämna arbetslöshet är då fortfarande ca 19 procent högre.

För att förstå mekanismerna som ligger till grund för denna effekt har vi undersökt om effekten delvis kan förklaras av att de arbetslösa som drabbas av en sanktion sänker sina krav på den nya anställningen och tar ett mindre kvalificerat jobb. Vår analys visar att de som fått en sanktion tar ett jobb med i genomsnitt cirka 4 procents lägre lön och accepterar oftare en deltidsanställning istället för ett heltidsjobb, denna löneeffekt drivs delvis av att de som drabbas av en sanktion byter till ett mindre kvalificerat yrke. Vi tolkar det som en negativ effekt av sanktioner. Sanktioner kan med andra ord minska arbetslösheten men leder också till att de som drabbas tar jobb som de är överkvalificerade för.

Vi har undersökt sanktioner som utfärdats på grund av nekade jobb-erbjudanden. Ett alternativ, som används i många andra länder, är kontroll av sökintensiteten, exempelvis att en sanktion utfärdas om den arbetslösa söker för få jobb. I Van den Berg och Vikström (2009) diskuteras olika fördelar och nackdelar med dessa två typer av sanktioner. En slutsats är att den negativa effekten på jobb kvalitet troligtvis är större för kontroll av nekade jobb-erbjudanden. Anledningen är att kontroll av sökintensiteten driver upp sök-

intensiteten, medan kontroll av jobberbudanden gör att de arbetslösa tvingas att ta relativt sämre jobb.

Slutligen har vi undersökt effekterna av en reform 2001 som förändrade det svenska sanktionssystemet. Innan reformen var det normala straffet att ersättningen helt drogs in i 60 dagar. Dessa kraftfulla sanktioner antogs leda till att Arbetsförmedlingens handläggare drog sig för att rapportera arbetslösa som brutit mot reglerna. Genom reformen introducerades en ny typ av mildare sanktioner. Våra resultat visar att de mildare sanktionerna också har stora effekter på återgången till arbete. Storleken på sanktioner förefaller inte vara avgörande. Det är snarare så att sanktionen i sig påverkar beteendet.

Referenser

- Abbring, J. och van den Berg, G. (2003), "The nonparametric identification of treatment effects in duration models", *Econometrica* 71, 1491-1517.
- Abbring, J., van den Berg, G. och van Ours, J. (2005), "The effect of unemployment insurance sanctions on the transition rate from unemployment to employment", *The Economic Journal* 115, 602-630.
- Bloemen, H. och Stancanelli, E. (2005), "Financial wealth consumption smoothing and income shocks arising from job loss", *Economica* 72, 431-452.
- Browning, M. and Crossley, T. (2001), "Unemployment Insurance Levels and Consumption Changes", *Journal of Public Economics* 80, 1-23.
- Carling, K., Holmlund, B. and Vejsiu, A. (2001), "Do benefit cuts boost job findings? Swedish evidence from the 1990s", *Economic Journal* 111, 766-790.
- Gray, D. (2003), "National versus regional financing and management of unemployment and related benefits: The case of Canada". OECD Social Employment and Migration Working Papers, No. 14.
- Gruber, J. (1997), "The consumption smoothing benefits of unemployment insurance", *American Economic Review* 87, 1992-205.
- IAF (2007), Kvartalsrapport 1, 2007:3
- Lag (1997:238), Lag om arbetslöshetsförsäkring.
- Lalive, R., van Ours, J. och Zweimüller, J. (2005), "The effect of benefit sanctions on the duration of unemployment", *Journal of the European Economic Association* 3, 1386-1417.
- Manski, C. och Lerman, S. (1977), "The estimation of choice probabilities from choice based samples", *Econometrica* 45, 1977-1988.
- Schneider, J. (2008), "The effect of unemployment benefit II sanction on reservation wages", Working paper, IAB Nürnberg.
- Svarer, M. (2007), "The effect of sanctions on the job finding rate: Evidence from Denmark. IZA Discussion Paper No. 3015.

Van den Berg, G.J. och Vikström, J. (2009), "Monitoring job offer decisions, punishments, exit to work, and job quality", IFAU Working paper no 2009:18

Zilj, M., Van den Berg G.J. och Heyma A. (2009) "Stepping stones for the unemployed: The effect of temporary jobs on the duration until regular work", *Journal of Population Economics*, forthcoming.

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapporter

- 2009:1** Hartman Laura, Per Johansson, Staffan Khan och Erica Lindahl, "Uppföljning och utvärdering av Sjukvårdsmiljarden"
- 2009:2** Chirico Gabriella och Martin Nilsson "Samverkan för att minska sjukskrivningar – en studie av åtgärder inom Sjukvårdsmiljarden"
- 2009:3** Rantakeisu Ulla "Klass, kön och platsanvisning. Om ungdomars och arbetsförmedlares möte på arbetsförmedlingen"
- 2009:4** Dahlberg Matz, Karin Edmark, Jörgen Hansen och Eva Mörk "Fattigdom i folkhemmet – från socialbidrag till självförsörjning"
- 2009:5** Pettersson-Lidbom Per och Peter Skogman Thoursie "Kan täta födelseintervaller mellan syskon försämra deras chanser till utbildning?"
- 2009:6** Grönqvist Hans "Effekter av att subventionera p-piller för tonåringar på barnafödande, utbildning och arbetsmarknad"
- 2009:7** Hall Caroline "Förlängningen av yrkesutbildningarna på gymnasiet: effekter på utbildningsavhopp, utbildningsnivå och inkomster"
- 2009:8** Gartell Marie "Har arbetslöshet i samband med examen från högskolan långsiktiga effekter?"
- 2009:9** Kennerberg Louise "Hur försörjer sig nyanlända invandrare som inte deltar i sfi?"
- 2009:10** Lindvall Lars "Bostadsområde, ekonomiska incitament och gymnasieval"
- 2009:11** Vikström Johan "Hur påverkade arbetsgivaransvaret i sjukförsäkringen lönebildningen?"
- 2009:12** Liu Qian och Oskar Nordström Skans "Föräldradighetens effekter på barnens skolresultat"
- 2009:13** Engström Per, Hans Goine, Per Johansson och Edward Palmer "Påverkas sjukskrivning och sjukfrånvaro av information om förstärkt granskning av läkarnas sjukskrivning?"
- 2009:14** Goine Hans, Elsy Söderberg, Per Engström och Edward Palmer "Effekter av information om förstärkt granskning av medicinska underlag"
- 2009:15** Hägglund Pathric "Effekter av intensifierade förmedlingsinsatser vid Arbetsförmedlingen – erfarenheter från randomiserade experiment"
- 2009:16** van den Berg Gerard J. och Johan Vikström "Hur påverkas de arbetslösa av sanktioner i arbetslöshetsförsäkringen?"

Working papers

- 2009:1** Crépon Bruno, Marc Ferracci, Grégory Jolivet och Gerard J. van den Berg “Active labor market policy effects in a dynamic setting”
- 2009:2** Hesselius Patrik, Per Johansson och Peter Nilsson “Sick of your colleagues’ absence?”
- 2009:3** Engström Per, Patrik Hesselius och Bertil Holmlund “Vacancy referrals, job search and the duration of unemployment: a randomized experiment”
- 2009:4** Horny Guillaume, Rute Mendes och Gerard J. van den Berg ”Job durations with worker and firm specific effects: MCMC estimation with longitudinal employer-employee data”
- 2009:5** Bergemann Annette och Regina T. Riphahn “Female labor supply and parental leave benefits – the causal effect of paying higher transfers for a shorter period of time”
- 2009:6** Pekkarinen Tuomas, Roope Uusitalo och Sari Kerr “School tracking and development of cognitive skills”
- 2009:7** Pettersson-Lidbom Per och Peter Skogman Thoursie “Does child spacing affect childrens’ outcomes? Evidence from a Swedish reform”
- 2009:8** Grönqvist Hans “Putting teenagers on the pill: the consequences of subsidized contraception”
- 2009:9** Hall Caroline “Does making upper secondary school more comprehensive affect dropout rates, educational attainment and earnings? Evidence from a Swedish pilot scheme”
- 2009:10** Gartell Marie “Unemployment and subsequent earnings for Swedish college graduates: a study of scarring effects”
- 2009:11** Lindvall Lars “Neighbourhoods, economic incentives and post compulsory education choices”
- 2009:12** de Luna Xavier och Mathias Lundin “Sensitivity analysis of the unconfoundedness assumption in observational studies”
- 2009:13** Vikström Johan “The effect of employer incentives in social insurance on individual wages”
- 2009:14** Liu Qian och Oskar Nordström Skans ”The duration of paid parental leave and children’s scholastic performance”
- 2009:15** Vikström Johan “Cluster sample inference using sensitivity analysis: the case with few groups”
- 2009:16** Hägglund Pathric “Experimental evidence from intensified placement efforts among unemployed in Sweden”

2009:17 Andersson Christian och Per Johansson “Social stratification and out-of-school learning”

2009:18 van den Berg Gerard J. och Johan Vikström ”Monitoring job offer decisions, punishments, exit to work, and job quality”

Dissertation series

2009:1 Lindahl Erica “Empirical studies of public policies within the primary school and the sickness insurance”

2009:2 Grönqvist Hans “Essays in labor and demographic economics”